

Cliëntenraad Participatiewet

College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente 's-Hertogenbosch
Postbus 12345
5200 GZ 's-Hertogenbosch

's-Hertogenbosch, 23 juni 2020
Onze ref: 2020/PJ/06

Onderwerp: Ongevraagd advies experimenten met bijverdienen in de bijstand

Geacht College,

Aanleiding

De Cliëntenraad Participatiewet heeft in de laatste ZOOM-vergaderingen op 28 april en 2 juni 2020 gesproken over de Raadsinformatiebrief “Experimenteren in de bijstand met bijverdienen”. Daarin is een paragraaf opgenomen met de effecten op de cliënten die de stimuleringspremie ontvangen. Ambtelijk is ons desgevraagd op 6 mei jl. de vragenlijst toegestuurd die gebruikt is voor het telefonisch interview, waaraan uiteindelijk 15 van de 42 benaderde cliënten hebben meegewerkt.

Ook is ons toegestuurd de tk-rapportage over de 6 deelnemende gemeenten aan de experimenten.

Uw College schrijft in de RiB dat de (voorlopige) conclusie is dat dit experiment niet bijdraagt aan een effectieve uitvoering van de Participatiewet en dat het niet past binnen het juridisch kader van de stimuleringspremie.

Ook de tk-rapportage wijst uit dat de experimenten in de deelnemende gemeenten geen significant resultaat opleveren: “Voor de interventie vrijlating vindt het CPB in geen enkele gemeente een statistisch significant effect op de volledige uitstroom naar werk. Het CPB vindt in Utrecht een statistisch significant effect op de variabele ‘gedeelte-lijke uitstroom plus volledige uitstroom naar werk (> 12 uur)”.

Vervolg

Wij hebben ons nader verdiept in de materie. Onze discussie heeft geresulteerd in het voorstel om als Cliëntenraad over het lopende experiment een ongevraagd advies te geven.

Inhoudelijk

Het experiment houdt in dat een stimuleringspremie wordt verstrekt van 50% van de inkomsten uit deeltijdwerk met een maximum van € 200,00 per maand. De cliënten die reeds inkomsten uit deeltijdwerk hebben profiteren financieel van deze regeling en worden deels ook gestimuleerd om meer te gaan werken. Dit geldt met name voor cliënten met inkomsten tot € 400,00 per maand. Daarnaast is deze premie ook aantrekkelijk voor cliënten die inkomsten uit deeltijdwerk willen gaan verwerven. Zij gaan er financieel op vooruit als zij gaan bijverdienen.

In de Raadsinformatiebrief wordt een tussentijdse evaluatie gegeven over het experiment, dat loopt van begin 2019 tot eind 2020. Uit de tussentijdse evaluatie blijkt dat het experiment tot nu toe niet de vooraf gestelde doelstelling zal bereiken: dat t.o.v. 2018 10% meer cliënten inkomsten uit deeltijdwerk ontvangen, en dat ook meer cliënten uitstromen uit de bijstand.

In de eerste 9 maanden van 2018 waren er gemiddeld 271 cliënten met inkomsten uit deeltijdwerk per maand voor de doelgroep van het experiment. Dat is 7,3% van het totaal aantal uitkeringen in 2018. In de eerste 9 maanden van 2019 is dit aantal iets gedaald naar gemiddeld 232 cliënten met inkomsten uit deeltijdwerk per maand (6,8% van het totale bestand).

In het 4e kwartaal 2020 komt het college met een eindconclusie m.b.t. dit experiment.

Discussie

Er zijn 42 cliënten benaderd voor een telefonisch interview op basis van een gestructureerde vragenlijst. Hiervan hebben 15 cliënten uiteindelijk medewerking verleend. Uit de interviews met de cliënten blijkt dat de meeste cliënten bekend zijn met de stimuleringspremie.

Voor veel geïnterviewden riep het wel vragen op waarom ze het extra geld kregen en wat voor gevolgen dat had. Cliënten zijn uiteraard wel blij met het extra geld. Zij hebben er bijvoorbeeld rekeningen mee betaald, een deel van hun schulden afgelost of een nieuw huishoudelijk apparaat van gekocht.

Het telefonisch interview maakt niet duidelijker waarom de tussentijdse evaluatie zo negatief uitpakt. Het is de vraag wat de onderliggende oorzaken zijn van het mislukken van het experiment tot nu toe. Als het mogelijk zou zijn iets aan die oorzaken te doen, dan is verlenging van het experiment wellicht een optie.

Opvallend is dat het experiment in Amsterdam wel positief uitpakt. Amsterdam experimenteert sinds 2018 met de mogelijkheid om bij te verdienen in de bijstand. Aan dit experiment doen ruim 5.000 mensen mee. Zij ontvangen een premie als zij naast de bijstand aan het werk gaan. De deelnemers blijken ruim 2 keer vaker werk te vinden dan mensen die geen bijverdienpremie ontvangen. Zij hoeven hierdoor geen beroep meer te doen op de bijstand. Daarnaast starten deelnemers aan het experiment vaker met parttime werk naast de uitkering. Het Amsterdamse experiment loopt nog tot 1 maart 2021, maar lijkt nu dus al een succes. Doordat meer mensen aan het werk gaan, lopen de kosten aan bijstandsuitkeringen flink terug. Hiermee worden de kosten voor de bijverdienpremie ruimschoots gecompenseerd.

De vraag is dus wat de succesfactoren zijn die het experiment kansrijk maken en wat de verschillen zijn tussen Amsterdam en onze gemeente. Ook de gemeente Utrecht realiseert een gedeeltelijke uitstroom naar werk en de vraag is wat hiervan de succesfactoren zijn.

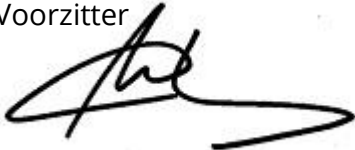
Advies

De Cliëntenraad adviseert uw College om alvorens met een eindconclusie te komen m.b.t. het experiment te onderzoeken welke succesfactoren het experiment kansrijk maken en wat de verschillen zijn met de gemeenten Amsterdam en Utrecht wat betreft de succesfactoren.

De Cliëntenraad adviseert uw College om te overwegen of het mogelijk en zinvol is de looptijd van het experiment te verlengen met bijvoorbeeld één jaar, om zo te kunnen beoordelen of het experiment – na aanpassing - meer succes heeft.

Namens de Cliëntenraad Participatiewet,

Hans van Grieken
Voorzitter

Pieter Jacobs
secretaris

